

Sdružení pro stavebněhistorický průzkum, z.s.
Stochovská 151/12, 161 00 Praha 6 – Ruzyně, www.svornik.cz

IČ 26543206

V Praze dne 7. března 2019

Vážený pan
Ing. Andrej Babiš
Předseda vlády České republiky
Úřad vlády České republiky
Nábřeží Edvarda Beneše 4
118 01 Praha 1

Vážený pane předsedo.

Obrácíme se na Vás tímto otevřeným dopisem jako spolek, sdružující řadu odborníků z oboru historických staveb a památkové péče, v souvislosti s předloženým věcným záměrem rekodifikace stavebního práva.

Záměr nové stavebněprávní úpravy je v naprostém rozporu s právními principy našeho státu uplatňovanými po roce 1989. Přestože se snaží tvrdit opak, zásadním způsobem cíleně popírá ochranu vlastnických práv, práv občanských a práva zajištění ochrany veřejných zájmů. Navrhované změny dlouhodobě budovaných a fungujících struktur a předpokládané nové procesy vůbec neumožňují objektivní demokratické vypořádání všech různorodých společenských aspektů zapojených do plánování a budování našeho životního a stavebního prostředí. Jde o skrytý útok na základní demokratické principy právního státu a naší společnosti.

Zcela nepřijatelným aspektem je zároveň skutečnost, že materiál byl na objednávku Ministerstva pro místní rozvoj zpracován vlivovým zájmovým subjektem Hospodářskou komorou, resp. soukromou právní kanceláří HAVEL & PARTNERS. V demokratické společnosti nelze přistoupit na fakt, že takto závažnou právní úpravu, zasahující dlouhodobě zásadním způsobem veškeré fungování naší společnosti a státu, podle svých zájmů zpracuje soukromoprávní subjekt. Navíc bez jakékoliv širší odborné a objektivně vedené diskuse o základním smyslu a směřování takové nové právní úpravy.

Z tohoto celkového hlediska Vás vyzýváme k jednoznačnému odmítnutí předloženého věcného záměru.

Při bližším rozboru je již na první pohled jasné, že záměr nové stavebněprávní úpravy je v naprostém rozporu se zájmy státní památkové péče, jakož i s mezinárodními závazky České republiky v oblasti ochrany kulturního dědictví, jejichž předmětem je veřejný zájem na jeho ochraně.

Zatímco u nově vznikajících staveb lze zajisté o určitém zrychlení povolovacích postupů uvažovat, ovšem za předpokladu, že bude zajištěna odpovídající ochrana veřejných zájmů a právní jistota všech zúčastněných, která by měla být v právním státě samozřejmostí, u kulturních památek a staveb v památkově chráněných územích vůbec nepřichází takovéto řešení v úvahu. Přestože věcný záměr nového stavebního zákona si klade za cíl mj. zajistit kvalitní péči o přírodu a krajinu, historické a kulturní dědictví, ve skutečnosti ji programově popírá.

Klíčovým problémem je nezbytná diagnostika památkově chráněných staveb před každým stavebním zásahem, která nemůže být pouze v gesci projektanta., Existující povinná součinnost projektanta s dotčenými orgány (§ 159 odst. 1 stavebního zákona) ve vztahu ke zpracování dokumentace pro povolení stavby je naprosto nedostatečná; jakkoli s jejím dalším rozšířením věcný návrh počítá, je zřejmé, že projektant nemůže garantovat zajištění náležité ochrany veřejných zájmů.

Je totiž nutné odborně posoudit rozsah a konkrétní zaměření potřebných stavebněhistorických, restaurátorských a dalších specializovaných průzkumů, které musí být provedeny, a stanovit povinnost jejich pořízení a předložení orgánu památkové péče. Teprve na základě vyhodnocení jejich výsledků je třeba dopracovat, a to mnohdy zásadním způsobem, dosavadní projektovou dokumentaci, resp. ji zpracovat zcela znovu. K tomu je třeba uvést, že i dosavadní podrobnost této dokumentace pro stavební povolení je již za současné právní úpravy nedostatečná, neboť nepostihuje řešení detailů staveb, nepodstatných ze stavebněprávního hlediska, ale zcela zásadních z hlediska památkové péče. V této souvislosti je z hlediska ochrany kulturního dědictví pak naprosto nepřijatelná představa, že „dokumentaci pro provádění stavby však nebude stavebník stavebnímu úřadu předkládat a stavební úřad ji nebude zkoumat či posuzovat“ (!).

Platná právní úprava památkové péče v § 14 odst. 7 zákona o státní památkové péči stanoví postupné upřesňování projektové dokumentace, což zároveň představuje významnou neplacenou službu pro vlastníka památkově chráněné stavby ze strany Národního památkového ústavu. Tato služba je významnou kompenzací omezení vlastnického práva majitelů památkově chráněných staveb.

Je tedy apriorně vyloučeno, aby tyto otázky mohly být řešeny v rámci jednoho řízení, kde vše probíhá paralelně a přímo v rámci meritorního řízení o povolení stavby, jak si autoři věcného návrhu bez znalosti této problematiky představují. Výše uvedené postupy, nezbytné pro kvalifikovaný výkon státní památkové péče, jsou v předpokládaných lhůtách neproveditelné.

Tvrzení, že se změní „pouze instituce a procesy, v nichž bude ochrana veřejných zájmů realizována, a to směrem od těchto procesů k věcné podstatě právem chráněných veřejných zájmů“ není v oblasti památkové péče vůbec reálné, naopak je zřejmé, že nuceným

urychlováním obnovy památkově chráněných staveb by došlo k nevratným ztrátám na kulturním dědictví. Obnova památkově chráněné stavby a její příprava tedy je zákonitě složitější, obtížnější a tudíž logicky pomalejší než podobný postup u novostaveb.

Špatně realizovanou novostavbu lze opravit či provést zcela znovu, přičemž vzniklá škoda je vyčíslitelná. V případě památkově chráněných staveb by však často i v důsledku relativně nevelkých nedostatečně připravených a uspěchaných stavebních zásahů došlo k nevratným škodám, jejichž hodnotu lze sotva vyčíslit v penězích.

Představa rozdělení integrované stavební agendy dotčených orgánů a neintegrováné nestavební agendy dotčených orgánů by byla v oblasti státní památkové péče těžko realizovatelná v důsledku obtížného vymezení jednoznačné hranice mezi těmito agendami –, stačí uvést početné a kulturně historicky většinou mimořádně cenné objekty torzálních staveb (stavebněprávní úprava pojem torzální stavby či zříceniny nezná) či relikvií destruovaných objektů, které se v současnosti projevují již jen v reliéfu terénu. Právě tak není jasné, jak by byla v této souvislosti řešena problematika příslušnosti k řízením v oblasti archeologických výzkumů a nálezů - je absurdní, aby byla řešena odlišnými orgány, pokud by se týkala stavby nebo nezastavěného pozemku. Samotná myšlenka rozdělení již zavedeného oboru do dvou různých resortů je nepřijatelná.

Zcela scestná je iluze automatického vygenerování rozhodnutí o povolení stavby, které by jednoznačně vytvářelo korupční prostředí. Vedle toho je třeba uvést, že takto vzniklá správní rozhodnutí by byla apriorně nepřezkoumatelná. Stejnou vadou by ovšem trpěla rozhodnutí, vydaná na základě předpokladu, že „interní komunikace mezi odbory a oprávněnými úředními osobami při tvorbě rozhodnutí včetně odstraňování případných rozporů nebude formalizována, nebude podkladem pro vydání rozhodnutí a nebude součástí spisu“, neboť ze spisu k takovým rozhodnutím by bylo nemožné zjistit, zda byla řádně zohledněna ochrana veřejných zájmů.

Nepochybujeme, že navrhovaná úprava stavebního práva by se celkově dostala do kolize s obecnými ústavními principy, ovšem považujeme za nezbytné zdůraznit, že jakékoliv pokusy o integraci kompetence orgánů státní památkové péče do agendy stavebního úřadu jsou zásadně nežádoucí a zjevně neslučitelné s kvalifikovanou ochranou předmětné části kulturního dědictví, která má svá četná specifika, která ji zásadním způsobem odlišují od nové výstavby.

Za Sdružení pro stavebněhistorický průzkum, z. s.

PhDr. Kamil Podroužek Ph.D.
starosta